222471

แหล่งน้ำธรรมชาติในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เช่น แม่น้ำ บึง หนอง และอ่างเก็บน้ำ มีอยู่ทั่วไปเป็นจำนวนมาก ซึ่งสามารถนำมาใช้ประโยชน์ในการเลี้ยงปลาได้เป็นอย่างดีในการพัฒนาการเลี้ยงปลาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จำเป็นต้องหารูปแบบและเทคโนโลยีที่เหมาะสม งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษารูปแบบการเลี้ยงและเทคโนโลยีการเลี้ยงปลาที่เหมาะสมในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ การศึกษาวิจัยได้ทำการทดลองในพื้นที่จังหวัดอุดรธานี ร้อยเอ็ด และจังหวัดขอนแก่น ซึ่งผู้เลี้ยงปลาจะอาศัยแหล่งน้ำจากฝน อ่างเก็บน้ำ และจากชลประทาน จากการศึกษารูปแบบและเทคโนโลยีการเลี้ยงปลาในเกษตรกรจำนวน 20 คน ที่มีการประกอบอาชีพเลี้ยงปลาเป็นระยะเวลาไม่ต่ำกว่า 2 ปี พบว่า เกษตรกรจำนวนร้อยละ 95 ใช้รูปแบบการเลี้ยงปลาหลายชนิดในบ่อเดียวกัน ส่วนที่เหลือใช้รูปแบบการเลี้ยงปลาแบบผสมผสาน (การเลี้ยงปลาร่วมกับสุกร เป็ด และไก่ไข่) โดยชนิดปลาที่นิยมเลี้ยง ได้แก่ ปลานิล ปลาไน ปลาช่อน และปลาตะเพียนขาว เป็นต้น ในการสอบถามระดับความรู้เกษตรกรด้านเทคโนโลยีการเลี้ยงปลาทั้งด้านการจัดการ ด้านอาหารและการให้อาหาร พบว่า ก่อนการทดลอง เกษตรกรที่มีองค์ความรู้มีเพียงร้อยละ 10 ของเกษตรทั้งหมด อย่างไรก็ตาม ภายหลังที่มีการให้องค์ความรู้แก่เกษตรกร จำนวนเกษตรกรมีความเข้าใจเพิ่มขึ้นทั้งด้านการจัดการ ด้านอาหารและการให้อาหาร สอดคล้องกับการยอมรับเทคโนโลยีการเลี้ยงปลาด้านการจัดการภายหลังการติดตามเป็นระยะเวลา 2 ปี จำนวนเกษตรกรที่ยอมรับในเรื่องการจัดเตรียมบ่อเลี้ยงปลา การหว่านปูนขาว การกรองน้ำเข้าบ่อ การวัดขนาดปลา การคัดพ่อ-แม่พันธุ์ การป้องกันและกำจัดศัตรูพืช เพิ่มขึ้นคิดเป็นร้อยละ 90, 50, 20, 15, 15 และ 25 ของจำนวนเกษตรกรทั้งหมด ตามลำดับ ส่วนระดับความถูกต้องในการปฏิบัติมีระดับความถูกต้องมาก มีค่าไม่ต่ำกว่าร้อยละ 80 ของจำนวนเกษตรกรทั้งหมด ส่วนระดับการปฏิบัติที่เหลือร้อยละ 20 ของจำนวนเกษตรกรทั้งหมด อยู่ในระดับความถูกต้องบางส่วน นอกจากนี้การยอมรับเทคโนโลยีการเลี้ยงปลาด้านอาหารและการให้อาหารของเกษตรกร ในเรื่องการให้อาหารตามเวลาที่กำหนด การทำน้ำเขียว การผลิตอาหารจากวัสดุธรรมชาติ เพิ่มขึ้นคิดเป็นร้อยละ 25, 35 และ 10 ของจำนวนเกษตรกรทั้งหมด ตามลำดับ ซึ่งในการปฏิบัติมีตั้งแต่ระดับความถูกต้องบางส่วนจนถึงระดับความถูกต้องมาก เกษตรกรทั้งหมดมีผลผลิตปลาสดที่ได้เฉลี่ย 606.09 กรัม/ตารางเมตร ซึ่งมากกว่าผลผลิตปลาสดที่ได้ก่อนได้รับความรู้คิดเป็นร้อยละ 23 ของผลผลิตปลาสดที่ได้ทั้งหมด

The abundant of natural water resources in Northeast Thailand such as river, swamp, lagoon and dam are prevalent, which several advantages to be used for breeding fish. The development of breeding fish in Northeast Thailand is necessary search for appropriate feature and technique. This research aims to study the feature of breeding fish and appropriate technology fish culture in Northeast. The research investigated in Udorn Thani, Roi Ed and Khon Kaen provinces. The fish breeders used the water resource from rain, dam and irrigation. From the study of feature and technology fish breeding in the 20 agriculturist, which have a fish breeding career in period of time less than 2 year. The results showed that 95% of agriculturist was used to culture the several fish kinds in one pond. The others was used the mix fish breeding (the fish breeding include pig, duck and chicken). The kinds of fish were famous breeding such as *Nile tilapia*, *Cyprinus carpio*, *Snakehead* and *Puntioplites proctozysron* etc. The all agriculturist were interviewed in the knowledge levels of technique fish breeding in management, veterinary food and feeding. Before investigated, the results showed that 10% of the all agriculturist have knowledge them. However, the knowledge give afterward to the agriculturist, the numerous of agriculturist who understand in management, veterinary food and feeding were increased. That's agreement with the results of the admission of management technology in period of 2 year afterward. The numerous of agriculturists who admit in the management of the pond preparation, lime sowing, the water filtering into pond, the measured fish, the breeder selection, the preventive and pest eliminate as 90, 50, 20, 15, 15 and 25% of the all agriculturists, respectively were increased. The levels of accuracy in operation have the best accuracy less than 80% of the all agriculturist and the others about 20% of the agriculturist was in the better accuracy level. Moreover, agriculturist who admit the veterinary food and feeding technology about the punctual feeding, green water, feed production from renewable materials were increase 25, 35 and 10% of the all agriculturist, respectively. In practical, the level of accuracy was range in better and the best. The all agriculturist gained an average fresh fish 606.09 g/m^2 and increased about 23% of all fresh fish that gain before.